

Spis treści

Streszczenie.....	7
1. Wstęp.....	11
2. Uczenie w systemach agentowych.....	17
2.1. Agent i system agentowy	17
2.2. Metody uczenia maszynowego	19
2.3. Uczenie ze wzmocnieniem	20
2.4. Uczenie się pojęć	22
2.5. Inferencyjna teoria uczenia się i logika wiarygodnego rozumowania....	24
2.6. Konwersja wiedzy.....	27
2.7. Podsumowanie	28
3. Uczenie się pojęć jako metoda samouczenia się agentów	31
3.1. Architektura	31
3.1.1. Uczenie z nadzorem	32
3.1.2. Uczenie ze wzmocnieniem.....	35
3.1.3. Uczenie bez nadzoru	36
3.1.4. Wymiana wiedzy	36
3.2. Opóźnione efekty akcji w uczeniu pod nadzorem	36
3.3. Łączenie uczenia się pojęć z uczeniem ze wzmocnieniem.....	39
3.4. Podsumowanie	40
4. Integracja uczenia się pojęć i wnioskowania	41
4.1. Adaptacja LPR do automatycznego wnioskowania.....	41
4.1.1. Język.....	42
4.1.2. Reguły dowodzenia	47
4.1.3. Siła wyrazu języka	52
4.2. Rozszerzenie LPR o mechanizm uczenia się pojęć	57

4.2.1.	Złożone reguły wnioskowania	58
4.2.2.	Algorytm dowodzenia	58
4.3.	Podsumowanie	63
5.	Konwersja i wizualizacja wiedzy	65
5.1.	Konwersja modelu Naïve Bayes do reguł	65
5.2.	Konwersja sieci Bayesa do reguł	67
5.2.1.	Etykiety	67
5.2.2.	Przycinanie	69
5.2.3.	Reguły domyślne	70
5.2.4.	Algorytm B2R konwertujący sieci Bayesa do reguł	70
5.2.5.	Stosowanie wygenerowanych reguł	71
5.3.	Wizualizacja wiedzy regułowej	72
5.4.	Podsumowanie	76
6.	Eksperymentalna weryfikacja opracowanych rozwiązań	77
6.1.	Uczenie się pojęć	77
6.1.1.	Gra Fish-Banks	78
6.1.2.	Środowisko Predator-Prey	89
6.1.3.	Systemy transportowe	93
6.1.4.	Środowisko Farmer-Pest	102
6.1.5.	Adaptacja systemów opartych na serwisach	115
6.1.6.	Wnioski	121
6.2.	Integracja uczenia maszynowego i wnioskowania	121
6.2.1.	Wiedza o krajach	122
6.2.2.	Agent rekomendujący	126
6.2.3.	Wnioski	128
6.3.	Konwersja modeli probabilistycznych do reguł	129
6.3.1.	Konwersja modeli Naïve Bayes do reguł	129
6.3.2.	Konwersja sieci Bayesa do reguł	134
6.3.3.	Wnioski	139
6.4.	Wizualizacja wiedzy regułowej	140
6.5.	Podsumowanie	146
7.	Zakończenie	147
	Bibliografia	151